

ANNEX 4

Exercicis sobre l'autonomia (Alumnes de 14-16 anys). ICE de la Universitat de Barcelona.

L'AUTONOMIA.

1. Què és l'autonomia?

Autonomia vol dir no dependència dels altres, o sigui, independència. Només si ens sentim *segurs* i forts, no ens deixarem influir pels demés. La persona que té por o se sent dèbil, sempre està pendent del perill que li pot venir de fora: no és autònoma. Ens cal assolir una autonomia que ens permeti dirigir-nos i “*ser nosaltres mateixos*” així com fer-nos *responsables* dels nostres actes.

Malgrat tot, l'autonomia completa és impossible. Som socials i vivim en un món plural on depenem de les *altres* persones.

La paraula autonomia té un altre significat. Ser autònom vol dir també no dependre de res extern, no veure's obligat a actuar per por a perdre amistats, riqueses, posicions socials, càrrecs etc. Exemple: et donen un càrrec important; podràs fer més o menys el que vulguis?

2.L'autonomia i els diners.

Llegeix (I) una dita popular.

Després (II) llegeix un frase dita per una persona de la “jet set”.

I. Dita:

Si vols estar ben servit, fes-te tu mateix el llit

II.

M'agrada tenir ara tants diners perquè amb ells em sento de veritat, autònoma.

Una persona molt rica .

3.Les respostes assertives ens fan guanyar autonomia.

Les respostes assertives consisteixen en no deixar-nos portar per l'opinió dels altres sinó aconseguir, de forma raonada, educada i ferma, fer prevaler el que volem.

4.L'experiment d'Asch: dependència de l'opinió dels altres.

A 1950, Asch va idear un experiment per investigar l'influència que podia exercir una majoria instruïda sobre un individu únic. Intervenien en l'experiment de 7 a 9 subjectes, col·laboradors de l'experimentador i un subjecte experimental, que desconeixia l'experiment. Abans de començar les sessions el director de l'experiment deia tothom:

«Es tracta d'un exercici de percepció i s'ha de determinar la diferència de longitud entre diverses línies. Tenim dues làmines blanques. A la de l'esquerra només hi ha una línia. A la de la dreta n'hi ha tres de diferent longitud. Una d'aquestes tres línies numerades de l'1 al 3 és d'igual longitud que la línia—patró de la làmina de l'esquerra. Indiqueu amb el número corresponent la línia que es consideri igual a la

línia—patró. Farem dotze comparacions d'aquesta mena. Puix que no sou molts, us cridaré d'un en un per a que doneu la vostra opinió. Jo en prendré nota.»

S'havia instruït els col·laboradors de donar tots la mateixa resposta errònia. Per tant, quan arribava el torn al subjecte experimental es veia enfrontat amb la majoria unànime, que contrariava la seva percepció sensible.

D' un total de 31 subjectes i un número total de 217 judicis emesos, 72 de ells foren erronis, és a dir, el 33,2% de las respostes .Els subjectes experimentals tenien la tendència acceptar l'opinió de la majoria.

Aquest experiment mostra l'influència dels altres en el nostre comportament i és un experiment clàssic a psicologia experimental.

5.La propaganda.

A EE.UU., poc abans de la segona guerra mundial, un programa de radio, dirigit per l'actor Orson Welles, va anunciar que la terra havia sigut envaïda per habitants externs al planeta. Va ser tan gran el realisme de l'emissió que la gent va fugir de casa aterrida.

Després, diferents persones van justificar la seva “ridícula” actuació amb respostes com aquestes:

- * Vaig veure molta gent, per tant vaig pensar que els marcians ja eren aquí
 - * No vaig veure ningú pel carrer, per tant vaig pensar que tothom havia ja fugit
- etc...

De vegades, veiem el que veiem i passi el que passi (encara que siguin fets contradictoris), la nostra opinió ja està formada d'inici (pre-judici) com en aquest cas (Tots estaven convençuts de l'arribada dels marcians i, per justificar-se uns deien que el carrer era buit i els altres que era ple.)

PRÀCTICA 1

Títol: Significats.

Activitat: Llegir el text nº 1: “Què és autonomia”. Portar diccionari o anar a la biblioteca.

Descripció: Buscar el significat de les següents paraules

Autonomia:

seguretat

independència

“ser un mateix”

suggestió

propaganda

publicitat

responsabilitat

imputabilitat

els altres

suggeriment

PRÀCTICA 2

Títol: Els diners ens fan més o menys autònoms?

Activitat: Llegeix el text nº 2: "L' autonomia i els diners". Elegiu portaveu de grup i, si cal, moderador per al debat.

Descripció: En grup contesteu si esteu d'acord en que *els diners i el prestigi esclavitzen i treuen l'autonomia* o no hi esteu d'acord. Doneu raons a favor de l'alternativa escollida.

2. El portaveu de cada grup llegirà la resposta i les raons del grup a classe i si hi ha punts molt discrepats es pot fer un debat entre els portaveus primer (asseguts al mig de la classe) i la resta de la classe després.

Raons a favor	Raons en contra
---------------	-----------------

1.....	
2.....	
3.....	
4.....	
5.....	

PRÀCTICA 3

Títol : Camins diversos per aconseguir autonomia .

Activitat : Confeccionar al quadern i a la pissarra el següent quadre per després omplir-lo amb quatre columnes i tantes files com companys de classe hi hagi. Elegir un secretari per dibuixar el quadre a la pissarra.

Descripció: Cada alumne anirà a la pissarra i posarà al costat del seu nom la seva valoració (1,2,3,4) (el 1: el menys valorat fins a 4: el preferit) a les aspiracions de l'adolescent per aconseguir autonomia.

Les aspiracions són:

- 1-Desig d'experiències noves
- 2-Desig de ser apreciat i valorat pels altres
- 3-Desig de poder
- 4-Desig de seguretat

Experiències noves. Ser apreciat. Poder. Seguretat.

Nom 1.

Nom 2.

Nom....

PRÀCTICA 4 (continuació)

Títol: Com aconseguir el que desitjo?

Activitat: Llegeix el text nº 3: "Les respostes assertives ens fan guanyar autonomia". Distribueix les quatre aspiracions de l'exercici anterior entre els quatre membres del grup.

Descripció:

1. Feu una petita redacció en que hi constin les passes que seduiríeu per aconseguir l'aspiració que us ha tocat. Poseu al menys quatre coses que faríeu, ordenades temporalment (des de la primera a l'última), amb la condició que no poden ser immorals.

2. Llegeix les redaccions en grup, comenteu-les i apunteu a la llibreta els procediments triats per cada un dels vostres companys.

PRÀCTICA 5:

Títol: Dignes no a la droga

Activitat: Elegiu en grup els alumnes que representaran el paper de incordiants i qui donarà la o les respostes assertives

Descripció: Llegiu el text “Les respostes assertives”

Imaginat que ets en una festa i no vols beure fumar, etc. Tres persones et volen fer beure. Tu els has de respondre amb fermesa, però sense enfadar-te ni ser desconsiderat/da que no tens ganes de beure i que no ho faràs.

1.-Prepareu un curt diàleg en grups de quatre persones i representeu-ho. Després cada grup votarà la actuació que ha considerat millor i la resposta assertiva que ha cregut més ferma (lògicament no es pot votar al propi grup).

Escriviu al quadern aquesta conducta guanyadora com exemple de comportament assertiu

PRÀCTICA 6

Títol: Les tribus urbanes: autonomia o dependència?

Descripció :Feu una fitxa tècnica de quatre tribus urbanes. Ompliu el quadre que trobem tot seguit en grup

Poseu, després, com valoreu cada una d'aquestes tribus

Nom.....
 Música.....
 Vestit.....
 Integració social.....
 Ideologia.....
 Grau de civisme.....
 Objectiu.....
 La nostra valoració.....

Pertànyer a aquesta tribu augmenta o disminueix l'autonomia?

.....

PRÀCTICA 7

Títol: L'experiment d'Asch.

Activitat: Llegir el text 4. “L'experiment d'Asch”.

Descripció: Hi ha diverses opcions:

A. Es pot realitzar l'experiment com a tal i avaluar amb estadística descriptiva, del tipus percentatge i nombre de respostes correctes i errònies.

En aquest cas “els ingenus” han de desconèixer en què consisteix.

B.-Una altra opció possible és la que tots els alumnes treballin en petits grups sobre el text amb un qüestionari com aquest:

- 1.- A què són deguts els resultats de l'experiment?
- 2.- Creus que un subjecte amb confiança absoluta en la seva percepció i experiència pot ser influït pels altres a jutjar com els demés?
- 3.- Creus que la falta de confiança pot ser una raó per la qual un adopti l'opinió dels demés? Justifica-ho.
- 4.- Pots descriure alguna experiència personal en la qual el teu comportament fou influït per el d'un grup d'amics?
- 5.- ¿Com explicaries el fet que quan ens sentim desgraciats busquem la companya, si es possible, d'una persona també desgraciada?

Material :Text sobre l'experiment d'Asch que pot ser complementat amb altres materials que es creguin convenients.

Cas de fer l'experiment calen parells de cartulines blanques de 36x15 cms. on s'hi inscriuran les línies patró i les de comparació. Les cartulines seran tantes com les respostes que es vulgui obtenir.(Veure l'experiment)

PRÀCTICA 8

Títol: Recollim anuncis televisius.

Activitat: Llegiu el text nº 5: “la propaganda” .Graveu en vídeo cada grup un anunci que us agradi, un indiferent i un que us doni la impressió que tracten l'espectador com a idiota i decideixen per ell.

a) Si es possible, poseu els agradables de tots els grups primer, i després els indiferents i finalment els molestos, gravant des de les cintes originals a una segona cinta, mitjançant dos aparells de vídeo.

b) Si no es possible, col·loqueu-los en cintes separades, una per grup, per passar-los a classe.

Elegiu un moderador per al debat.

Descripció:

1. Mireu els anuncis agradables, els indiferents i els molestos seguits i escriviu en el quadern per què uns us molesten i els altres no.

2. Podeu obrir un debat sobre els anuncis que, segons penseu, s'haurien de suprimir de la publicitat: anuncis per a nens, per a persones malaltes i desesperades, anuncis sobre alcohol i tabac etc...